

KATARINA ZDJELAR

Katarina Zdjelar woont in Rotterdam. Ze is in 1979 geboren en komt uit Belgrado, Servie. Na een MA aan het Piet Zwart Instituut in Rotterdam is zij nu resident aan de Rijksakademie in Amsterdam.

Haar werk bestaat uit video's, geluidswerken, boek projecten en het creëren van verschillende platforms voor speculatie, het ontwikkelen van kennis en dialoog. Haar werk onderzoekt noties van identiteit, autoriteit en community/samenzijn waarbij taal, spraak en stem de instrumenten zijn om te onderhandelen en te onderzoeken. Ze is bezig met ideeën rond het vreemdelingschap en haar projecten evolueren rond individuen die geconfronteerd zijn met realiteiten die verder gaan dan de voor hen bekende parameters, en die acteren door zichzelf uit te vinden terwijl zij op een nieuwe manier in geregelde structuren leven en daardoor alternatieven creëren voor deze systemen.

Het gaat haar eigenlijk om te ontdekken hoe de vreemdeling zich staande houdt in een totaal nieuwe omgeving en de manieren die gevonden worden om zich staande te kunnen houden. Het acteren en interpreteren en nadoen om binnen de nieuwe omgeving te passen worden onder de loep genomen.

Het is interessant te zien hoe Katarina het voor elkaar krijgt om heel dicht op de mensen te komen waarmee ze werkt. In haar projecten maakt zij contact met verschillende groepen, leert hen kennen en is dan vrij om de mensen in de groep te filmen. Ze onderzoekt culturele verschillen die door taal ontstaan en hoe de cultuur eigenlijk ook heel erg taal en landschap gebonden zijn. Zo is er in *'there is no is'* een meisje die probeert Zdjelar uit te spreken maar het lukt haar niet omdat ze uit een Aziatisch land komt en die klanken niet uit haar mond kan krijgen.

In haar laatste werken is het interessant te zien dat ze verschillende *clashes* in haar werk inbrengt. Zo is er in Act 1 en 2 een groep immigranten die een rol spelen en waar het niet duidelijk is of het een rollenspel is of dat het echt is. Het is niet meer alleen het vastleggen van een gebeurtenis maar het gaat een stap verder binnen het werk. De vraag wat echt en niet echt is komt op maar ook laat het zien hoe de rollenspellen ingezet worden bij verschillende banen, zoals de IND.

Het zijn niet altijd mensen die in een ander land zijn dan waar zij vandaan komen. Het kan ook een situatie zijn waarin taal en de clash tussen verschillende culturen centraal staan. Zo is het werk *Shoum* een mooi voorbeeld waarin twee mannen proberen een tekst van het nummer *Shout* op te schrijven zonder dat zij engels kunnen. Het is een fonetische weergave en klinkt totaal niet als engels.

Haar laatste werk gaat nog verder in de verschillende referenties. Samen met een groep vluchtelingen heeft zij een werk gemaakt dat aan de ene kant de groep volgt en aan de andere kant de groep linkt aan filmische en tv-moment referenties.

Zo lijkt het op een gegeven moment alsof ze in Expeditie Robinson zitten, terwijl een ander shot lijkt of Bruce Lee staat te oefenen en hij wordt bedreigd door een groep mannen. Door het gebruik van de muziek worden de verwijzingen naar verschillende gedachten gemaakt en toch weet ze door de manier van filmen de vluchteling te isoleren en meer in detail zijn eenzaamheid te pakken.

Haar werken zijn of gericht op een groep en iets minder strak gefilmd of met een paar personen waarbij het heel precies wordt gefilmd. Deze werken worden steeds abstracter en zoomen steeds meer in op de gebaren van de personages. Dit maakt dat je als toeschouwer helemaal meegenomen wordt in het beeld, in de taal, in de situatie en daardoor na gaat denken over die situatie of het thema. Het is interessant te zien hoe ze dicht op de huid van de personages zit en hoe je als toeschouwer ongegeneerd mee mag doen in het onderzoek.